

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenkilencedik évfolyam.

11. szám.

Debrecen, 1929 március 16.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN. KOLLÉGIUM.

Elofizetés! ar félévre hét pengő.

Igazság és szabadság.

— Március tizenötödikére. —

János 8:32, 36. „Megismeritek az igazságot és az igazság szabaddokká tesz titeket... Ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.”

Igazság és szabadság úgy függ össze egymással, mint a tavaszi napfény és a jégbilincs felolvadása. Törheted a jeget csákvánnyal és robbanthatod dinamittal: amíg a tavaszi napfény segítségére nem jő, a jég csak jég, a bilincs csak bilincs marad. Formája változhatik erőszakos emberi behatásod következtében, de halmazállapota ugyanaz lesz. Bilincstörő hatalma van az embernek is, de a bilincset megolvasztani és eltüntetni csak az igazság isteni napfénye képes a lélek és az embervilág nagy, áldott tavaszain.

Az emberélet minden területén és valamennyi viszonylatában meg lehet figyelni az igazság föl-szabadító erejét. A gyermek, aki először megy keresztül temetőn esti szürkületben, borzadva látja, hogy a sírok közül csontkarok nyúlnak ki és kísértetleplek fehérlenek elő: a reggeli napfényben föl-szabadult lélekkel ismeri meg az igazságot: hogy száraz faágaktól és száradó ruháktól reszketett. A primitív ember minden lépten-nyomon démonoktól érzi körülveve magát: betegséget, égháborút, ellenséges dülást egyaránt nekik tulajdonít s állati félelemmel kushad meg titokzatos és kivédhetetlen rontó hatalmuk alatt; mi más szabadíthatná meg az Isten képeire teremtett emberi lelket e felelemnek meggyalázó rabságából, mint csak a helyes természeti ismeretnek akármilyen elemi igazsága?

Ugyanilyen felszabadító igazságok azok is, amelyeknek tavaszi napfénye ez előtt 81 évvel olvasztotta le minden emberi erőszak nélkül és mégis egy csapásra, diadalmasan a magyar szellem és a magyar nemzetélet megrögzött jégbilincseit egy hosszú-hosszú tél után. Hogy a pusztaság származás címén sem emberi, sem pogári előjogokat nem igényelhet senki; hogy — amint már a XVI. században tudták — „a gondolat vámmentes” és a gondolat kifejezését korlátozni annyi, mint az

elő víz útjába duzzasztót emelni; hogy a nemzeti egyéniség élő valóság, amelyet tagadni eszelősség, elfojtani bűn: ezek és más hasonló tavaszi napfény-igazságok hozták meg az első magyar március nagy, tiszta és szent szabadságait. — Egyetlen csákványítás, egyetlen robbantás el nem hangzott ezen az áldottemlékű Iduson: nem az emberi erőszak dolgozott, hanem az isteni napfény. Lehet-e a magyar lélek valaha is még szabadabb, mint amilyenné ekkor lett?

Az Isten beszéde azt mondja, hogy még lehet. „Ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.” A szabadságok szabadságát csak az igazságok igazsága teremtheti meg: Istennek a Jézus Krisztusban föltárt atyai kijelentése. A rabságok rabságából: a bűnből nem oldozhat föl más, csak a mennyei irgalom. Megrontott, eltorzult emberéletek átkától és terhétől nem lehet másutt megszabadulni, csak a golgothai kereszt alatt. Beteg államélet, sorvadozó közgazdaság és megfertőzött társadalom, a politikai és szociális bölcseségnek semmiféle panaceájával nem gyógyítható, ha egyszer a hivatott és hivatlan gyógyítani akarók számításán kívül hagynak két alapvető tény: az ember bűnös voltát és Krisztust, az egyetlen szabadítót.

„Az igazság föl-magasztalja a nemzetet, a bűn pedig gyalázatára van a népeknek” — így szól egy kemény, dönthetetlen, örökérvényű öszövétségi ige. Nemzetem, aki a szabadság ünnepén az igazságtól való föl-magasztalástól méltán ünnepeled: szánd, ó szánd el magad Krisztus nevében szent szabadságharcra rabbá tevő és meggyalázó bűneid ellen is. A pohárcsengésből halld ki bilincseid csörgését; fényes báltermeidben je enjenek meg Trianon sápadt, rongyos árnyai; izzó hangulatú üléstermeidben magyar szeretet és magyar felelősségérzet tapossa el már egyszer az ő magyar átkot; hints hamut a fejedre, öltözz zsákba, bőjtölj és tisztulj meg Krisztusod véreben. Mert bizony mondom neked, hogy az élő Istennek csak olyan magyar nemzetre van szüksége, amelyiknek szüksége van Őreá és ezt meg is tudja bizonyítani „könyörgés és bőjtölés által.”

Március magyarja, szabad vagy — Trianon magyarja, légy egészen szabad! R. I.

A magyar református egyház szociális munkássága s a londoni Toynbee Hall.

(Folytatás.)

„Micsoda ellentétek világa London! A nyomor végletei, a megelégedett jólét s a dobzó fényűzés; a durvaság netovábbjai — az aljas gyönyörök; a legeiszoltabb kultúra s a legmerészebb szociális törekvések egyaránt megtalálhatók.

Toynbee Hall: kelet London egyik telepítvénye („settlement“). Egy pár feledhetetlen órát töltöttünk ott. Az okos és széleskörű szeretet-otthon ez. A tudományos s emellett nagymértékben praktikus kutatás otthona, melynek célja a szeretet erejének, testi és lelki jólétnek fokozása a világ egyik olyan szögletén, mely mindebből igen keveset ismer. Számos nevelői és szociális jellegű munkának ihlető forrása, mely tevékenységek igen szerényen kezdtek, majd kikeltek a Toynbee Hall szárnyai közül, hogy a kölcsönös segítség és emberszeretet egyetemes intézményei legyenek. Egyetemi hallgató s más ifjak testvérisége, kik a tethelyen, saját szemekkel (de visu) akarják látni egy nagy város túlnépesedését, vagy akik épen az ezáltal okozott nyomor enyhítésén akarnak dolgozni.

A Toynbee Hall nem kimondottan vallásos jellegű intézmény. De kiindulásában a keresztyén szellem megtalálható, sőt alapítója Canon Bennett épen anglikán pap volt. Az intézmény nem is egy politikai párté: e helyen mindenféle eszme megtalálható.

A Toynbee Hall teljesítményeinek céljai (a többi londoni s más városi intézményekéhez hasonlóan): a) biztosítani a London szegény negyedeiben lakók számára a nevelés és felüdülés eszközeit; tanulmányozni az ottani életkörülményeket s dolgozni a közjólétért:

b) lehetővé tenni azon negyedben az emberszeretetgyakorló, nevelői munkát végző munkások elhelyezkedését; gondoskodni az ő részben vagy egészben való ellátásukról és összegyűjteni az ezen céljuk elérésére szolgáló anyagi javakat.

*

Minden nagyon száraznak és homályosnak látszik. Ám a megvalósítása végtelenül változatos s nemcsak önmeztagságot, de nagy körültekintést, világos látást is kíván a munkásoktól. — Egy-egy félév végén az oxfordi és cambridgei egyetemi hallgatók százai jönnek ide, hogy egy vagy több hetet eltöltsenek e helyen. Holnap ők lesznek a munkaadók, ügyvédek, politikusok, iskolamesterek, papok, kereskedők s itt tartózkodásuk alkalmával az élet feltételeinek olyan gyakorlati megismerésére tesznek szert, aminőt máshol nem szerezhetnének meg.

A legkülönbözőbb országokból évente többszáz személy látogatja meg a telepet, ahol egy, vagy több napra is vendégül láttatnak. Különösen sok amerikai hagyja el Angliát a Toynbee Hall meglátogatása után — jobban megértvén az ország gazdasági helyzetét — nagyobb fajtestvéri szeretettel, feledvén még a politikai nehézségek ellen-

téteket keltő érzéseit is. A Toynbee Hall méltán érdemelte meg a „Nemzetek Szövetségé“-nek figyelmét is a nemzetközi együttérzés munkálásában végzett szolgálatai miatt.

Számos fiatalember tölt el több hónapot tanulmányai végeztével a keletlondoni anyaintézményben akár a maga költségén, akár mint alapítványt élvező. Az intézet céljainak elérésében ez utóbbiak gyakorlatilag is közreműködnek. — Ezek a bennt-lakók (résidents). A szabály az, hogy a Toynbee Hall minden lakója köteles idejének bizonyos részét a gyakorlati munkára, vagy valamely szociális kérdés tanulmányozására szentelni. — Egyébként, bizonyos feltételek mellett, nappal kenyérkeresettel is foglalkozhatnak, vagy épen, mint teljes díjat fizető, vizsgáira is készülhet itt.

De nézzünk meg egy pár munkásságot is a telep legjellegzetesebb tevékenységei közül.

A Toynbee Hall a Whitechapel népes negyedében mindazoknak barátja akar lenni, akik a nehéz órákban segítségre, tanácsra szorulnak.

Ott vannak elsősorban az igazságszolgáltatási kérdések. Számos olyan pörös ügy van, amit „a nép ügyvédje“ el tud intézni. A tanácsadások, felvilágosítások ingyenesek. Bérlok, akik vitatják a tulajdonos követeléseinek jogosságát, munkások, kiket a munkabér nagysága, elmaradása izgat, férjkefeleségek, kik nem értik meg egymást, hitelezők-adósok: mind jönnek, előadják ügyeiket s a leggyakrabban megkapják a pörlekedés kikerülésére vezető tanácsokat. Máskor a „nép ügyvédek“ hivatalból is védik a kizsákmányoltakat s gyakran a törvényszék előtt is feltárják a visszaélések nyilvánvaló eseteit.

A Toynbee Hall az ifjak barátjának bizonyul az általa szervezett nyári taborozások által. 11,000 beteg gyermeket juttatott egy év alatt kórházba, üdülőtelepre, falura, vagy másfajta gyógyítóhelyre. Munkát közvetít lányok számára s azután gondot visel rájuk. Előkészítő tanfolyamokat tart, ahova szünet nélkül jönnek az anyák iskolából kikerült gyermekeikkel. Segítenek a gyermek sajátos tehetségének, munkáratermetségének megállapításában, elhelyezésében, további védelmezésében, ha kell, felügyeletében.

Külön fiú- és lánycserkészcsapata van a Toynbee Hall-nak. A még férjhez nem ment munkáslányok számára egy „Girl's Dinner Club“-ot (Lányok ebédegyesülete) létesített, a kintin egy bizonyos fajtáját, ahol a lányok reggel letezik az ebédjük nyersanyagát, amit nekik a kellő időre elkészítenek az önkéntes munkások, ha pedig alkalmas otthonuk nincs, a lányok e klubhelyiségben is eltölthetik az estéiket. Van itt fiatal emberek s férfiak társasága is. A „Worker's Travel Association“ (Az utazó munkások egyesülete) egy néhány emberrel igen szerényen kezdte életét, ma 10,000 tagot számlál s nagy munkásutazásokat bonyolít le, úgy az „Egyesült királyság“-ban, mint a kontinensen.

Megemlítjük még a mindig nagyszabású népegyetemi előadásokat; a nyilvános vitaüléseket; az alkoholmentes s „félíg mérséklők“ éttermeit;

a billiárdklubokat s más szórakozást, üdülést célzó egyesületeket, melyek a különböző negyedekben többé-kevésbé közvetlenül a Toynbee Hall-tól függenek.

Ezen intézmények egyik-másika igen távol van egymástól, de mégis az anyaházhoz tartoznak azon tény által, hogy egy, vagy több „benntlakó” vezetői őket teljes felelősséggel.

*

A Toynbee Hall legutóbb létesült intézménye a „John Benn Hostel”, amely a „Milner Club”-hoz tartozik. Ez az otthon 70, 16—23. év közötti ifjak tud elhelyezni, olyanokat, kiknek megvan a keresetük, de nincsen családi otthonuk. Igen alacsony összeg ellenében megtalálják az ifjak ügy ellátásukat, mint szórakozásukat, melyek megmentik őket az ucca és a rontó mozielőadások pusztító hatásától.

Midőn meglátjuk e fiúk hálószobáját s megtudjuk, hogy egynémelyikük a fal egyetlen szögére fel tudja akasztani minden földi birtokát, vagy hogy egy másik bele tudja minden javát tenni az ágylábanál elhelyezett kis ládába: el tudjuk gondolni egy kissé azt a rettentő nyomort, ami egy olyan nagy városban van, mint London. Ha egy szép, nyári estén megállunk egy magas háztetőn, ahonnan messze kilátás nyílik a műhelykémények erdejére, a megszámlálhatatlan házakra, melyekből mint szigetek emelkednek ki a templomok tornyai (számosak ezek is) s a Szent Pál temploma: arra kell gondolnunk, bárha ez a szeretetmunka megszáorozódna, ezerszereződne, hogy eleget tehesen a jelen szükségleteinek. Vagy azt kell mondanunk, hogy egy ilyen metropolis létezése is átok, s hogy az ember, ha társas lénynek is teremtett is, de mégsem arra, hogy a „keleti vég”-ek földalatti tanyáin rothadjon el.

Mint mindenütt, az egyéni és társas életben, úgy itt is felütötte a fejét a bűn. Kétségtelenül sokat kell dolgozni azon, hogy megszabadítsuk azokat, kik születésük által belezuhantak a társas élet nyomorainak s rettenetes lelki zülléseinek mélységeibe. Tisztelet adassék azoknak, akik szünet nélkül dolgoznak s odaszentelik életüket e szolgálatnak! De ők, e csudálatos emberek, tudják, jobban mint én, hogy a kérdés igazi megoldása a túlnépesedett negyedek pincelakásainak megszüntetése s mintavárosok, telepek létesítése, ahol az élet feltételei is mások lesznek.

*

Igazi megoldás — ezt írtam-e: de ez-e a helyes kifejezés? Mert ezen új városokba (van ilyen Angliában s máshol is) az ember átviszi magával a bűnt s nyomorúságának minden fajtáját. A mintavárosok létesítése csak egy ideiglenesen jó megoldás. Annak ellenére is, hogy elmaradottnak látszom talán — azt mondom befejezésül, hogy ha meg is hatott a London mélyén munkálkodó keresztényen szeretet, de én sokkal jobban megrendültem a bűn hatalmának szemléletére s új kijelentés gyanánt megragadott a megváltás szükségességének érzete. Új eget és új földet várnak, hol az igazság „lakozik”... Igen, hogy a bajt legyőzhessük,

valóban új teremtésnek kell következnie, úgy az egyén, mint a közösség életében.

Ennek az új teremtésnek vagyunk mi a Krisztus bennünk lakozó lelke által hív és következetes munkásai, tanúi? *R(ober) W(illiam).*

(A „Semaine Religieuse” folyó évi 2. számából.)

R. W. egyébként helyesbíti azon, nálunk is helytelenül forgalombajött adatot, ami London építkezéseiről szól. 1918 óta nem 15,000, hanem 50,000 ház épült Londonban!

(Vége következik.)

Dr. I. E.

A külbirtokosok megadóztatásának ügye.

A Debr. Prot. Lap f. 1929. évi 3-ik számának 27. lapján, a külbirtokosok megadóztatása tárgyában adott „Válasz”-ra vonatkozólag legyen szabad megjegyezni a következőket:

Nem első ízben merült fel ezúttal e kérdés egyházi lapjainkban, de mindannyiszor pusztában kiáltó szó maradt, valahányszor az igazságért háborúságra kész lélek beleütközött a külbirtok után törvényileg biztosított s i. y. tényleg soha és sehova nem fizetett 75 %-os adókedvezménybe.

Vitán felül áll, hogy az lenne az ideális állapot, ha — „az államratámaszkodás és kényszerű adózás” mellőzésével — az öskeresztyének példája nyomán jókedvű adakozásból tarthatnók fenn egyházunkat és kultúrintézményeinket. Ámde, mivel „testünkhöz köttetett a gyarlóság,” ami miatt oly hamar megrestülünk a jótéteményben — hol keressük másutt az ösök áldozatos bizonyosságtételeivel megszentelt drága örökségünk anyagi fennmaradásának lehetőségét és forrását, ha nem a „vagyon”-ban — lett legyen az a vagyon ingatlan, vagy valami hasznos foglalkozásból származó jövedelem? S — ha már semmiképpen nem térhetünk ki a kényszerű adózás elől — lehet-e a teherviselés mérvét másként megállapítani, mint úgy hogy azt a vagyon mennyiségéhez szabjuk; hiszen akinek sokat adtak, sokat követelnek tőle és akire sokat bíztak, többet kívánnak tőle; s úgy kell betöltenünk a Krisztus törvényét, hogy egymás terhét hordozzuk!

Az aránylagos teherviselés tekintetében az eddigi adókulesok között kétségkívül legközelebb áll az igazsághoz, egyben a méltányossághoz is az, amelyiket az E. T. III. t.-c. 13. §-a megállapít; csak a 10. §. ominosus 5-ik bekezdése ne fűródött volna fájó kelevényt előidéző töviseként, az anyagi bajokkal túlterhelt egyházunk testébe. Pedig már lassan-lassan érik a kelevény! — A nagyobb birtokok református gazdái egymásután elköltöznek a szomszéd községbe, vagy a székvárosba, mert a 75 %-os „külbirtokos” adókedvezményből bőségesen telik az idegenbe áttelepített háztartás — és az itt hagyott birtokfeletti felügyelet költsége s még marad is valamennyi; viszont az illetén elköltözések folytán megnagyobbodott teher alatt roskadozó kicsinyek már-már arról suttognak: „keressünk egy olcsóbb vallást.”

A felvetett kérdésre vonatkozó „Válasz” szerint: „az úgynevezett „külbirtokos” természetesen a lakóhelyén fizet százszázalékos egyházi adót. Mégpedig személyi adót és vagyoni adót is a máshol fekvő ingatlanából szerzett jövedelme után kivetett kereseti adója arányában.”

Ez a megállapítás szöveg ellentétben áll a kereseti adó tárgyában kelt törvényes rendelkezésekkel, mert:

„Nem tartoznak kereseti adó alá:

1. a földadó alanyainál a mező-, és erdőgazdasági termelés szőlő-, és kertművelés, továbbá az ezekkel kapcsolatos mellékiparágak jövedelmei, ha ezek a saját nyers termékeiknek ipari feldolgozás nélkül való eladására szorítkoznak;

2. a házadó alá eső jövedelmek.” (Az állami egyenes adók hivatalos összeállítása III. füzet, I. cím; I. fejezet; 4. §. 1. és 2. pontja.)

Az E. T. III. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott „Utasítás” szerint (1908 ápr. 22—25. konv. jegyzőkönyv U. melleklet):

„Egyenes adó alatt értendő: földadó, házadó, bányaadó, tőke, kamat- és járadék adó, I.—IV. osztályú kereseti- és általános jövedelmi pótdadó.”

Ezen adónemek közül a „bányaadó” beolvadt a „kereseti-” továbbá a „jövedelem- és vagyonadóba.” A megszűnt I.—IV. osztályú kereseti adó helyébe lépett az új kereseti adó, amely azonban — a fentebb hivatkozott rendelkezések szerint — sem a föld, sem pedig a házbirtok jövedelmét nem érinti, csupán a más foglalkozást űzők megadóztatására szolgálhat alapul.

A szintén megszűnt általános s annak idején a föld- és házadó alapján kivetett jövedelmi pótdadót pedig az új „jövedelem- és vagyonadó” váltotta fel, amely — eltekintve labilis jellegétől — semmiképpen nem alkalmas arra, hogy egyházi adó alapjául vegyük, mert az adózók tekintélyes tömegét éntetlenül hagyja a nagyobb birtokosok rovására. Ugyanis:

„Mentések a jövedelem adó alól: azok, akiknek évi összes jövedelme a 800 aranykorona értéket nem haladja meg.” (Az állami egyenes adók hivatalos összeállítása V. füzet, I. cím, I. fejezet, 4. § 4. pont).

Ez az értékhatár a gyakorlatban körülbelül 15 kat. hold föld jövedelme. Már most vegyünk fel egy tényleg megtörtént esetet. X.-nek van 14 kat. hold 1590 □-ól első osztályú termőföldje, amely jövedelem adómentes, mert nem üti meg az értékhatárt; Y.-nak van 15 kat. hold 100 □-ól sivár homokföldje, amely azonban — túllépven az értékhatárt — jövedelem- és vagyonadó alá esik. Ha már most a jövedelem- és vagyonadó az egyházi adó alapjául szolgálna, akkor Y.-nak — 110 □-ól terület különbözet mellett — kétszer annyi egyházi adója lenne, mint X.-nek, holott az adott esetben az utóbbi (t. i. X.) jutott előnyösebb helyzetbe jövedelem szempontjából. Ez az anomália kirívóbb és elkeserítőbb lenne még a 75 %-os külbirtokos adókedvezményénél is!

Ezek szerint tehát nincs semmiféle törvényes mód és alap a „külbirtokos” százszázalékos meg-

adóztatására; s csak tovább töprenghetünk a most fel-tt, de immár húsz év óta „égetően” evidens kérdés felett:

„Lehet-e célja a törvénynek egyes és pedig éppen a nagyobb birtokokat az egyházi közteher-viselés alól 75 % erejéig mentesíteni?!“.

Kék.

Szepsy József,
református lelkész.

A cikkirónak abban teljes igazsága van, hogy a válaszban a kereseti adóra hivatkozás téves volt. Kereseti adó csakugyan nem jár, tehát az után egyházi adó sem. Ez elírás volt. De a jövedelmi adó után igenis jár az egyházi adó. Az pedig hogy bizonyos értékhatárig nem fizetendő jövedelmi adó, azontúl meg igen éppúgy nem igazságtalan, mint ahogy az nem igazságtalan, hogy a 23 éves és 364 napos fiú nem jogosult váltóval lekötelezni magát 2 pengőig sem, a két nappal idősebb meg kötelezheti magát milliókra is. Pedig lehet, hogy emennek van kevesebb esze.

Védekezés Nr. 2.

A D. P. L. multkori számában Ajtay Jenő lelkész úr némely *javítani valót* sorol fel, amelyeket a következő kiegészítésekkel óhajtok teljessé tenni.

Jogcímet ad hozzá az, hogy 1. visszafelé menve, egyik ágon sem találni familiámban más vallásút, 2. évtizedeken át voltam *belsőember*, 3. 40 éven hitoktatóskodtam vidéken és a fővárosban, szóval szívvél-lélekkkel eredeti református vagyok és látó szemmel állapítottam meg az alap-cikkben említettekén kívül sok más hibát, bajt.

Először reflektálok az impulzust adó négy pontra. 1. A tankönyvkérdésben teljesen igaza van. Ami új készül, az nem jó, nem izig-vérig történelmi hálvínista (helyesebben református) öntudatot ébresztő. Tessék sorba venni őket! Olvasván az új hittankönyveket, önkéntelenül kérde az ember: miért nem tanulhatnak a mai fiatalok a Heidelbergi kátéből, meg a Zsoltáros könyvből, mint régen?! És hát ha más könyv kell, miért kellett sutba vágni az ú. n. Kecskeméti kátét?! Amig csak ezek forgtak közközen: volt igazi református szellem, volt vallásos érzés, volt példás hitélet.

Ma?! nincs meg a régi Zsoltáros könyv, nincs Heidelbergi káté, nincs Kecskeméti káté, de nincs (akár vére menő) református öntudat sem, nincs templomjárás, nincs vallasosság, nincs hitélet, hanem van tucatszámra *modern* tankönyv, van egyházi-áldás nélküli házasság, van csak polgári-anakönyvezett ifjúság, van *modern* élet, van tucatszámra *Erdélyi Béla*, van *szépségkirálynő*, van orfeum, varieté, lokál, van felekezetenélküliég, van a másvallásúak részéről ellenszenv, gyűlölködés, van minden, ami lassan-lassan a teljes kaoszra fog vezetni. (Tessék csak a jezsuiták lapjait olvasni, mi mindent írnak rólunk, ellenünk?!)

2. A bibliai szöveg különbözősége engem is gondolkodóba ejtett (másokat is). Egyszerű a megoldás: tessék a legnagyobb bibliaterjesztő társula-

ot erre figyelmeztetni azzal, hogy csak az eredeti fordítás szerint sokszorosított Bibliát szabad árúsítani! Úgy szép a Biblia, amint akkor megjelent. Ez az a tradíció, amit meg kell őrizni. Az a fenség, zamatos magyarság, az a stílus, az éltette (a belső tartalom természetes!) a régi reformátusokat! Amikor az ósdi, elavult, naiv, stb. lekicsinyítő jelzőkkel illetett Bibliát olvasták őseink, akkor volt vallásos érzés, volt hitélet, volt élő reformátusság. Ma?! -- van modernizált, sőt képes biblia is; hitélet, vallásosság? — jámbor óhaj!

(Megemlítem, hogy a budapesti Szent István Társulat is többször kiadta a Szentírást. Persze elferdítve, megrövidítve, átírva, persze saját céljaik szerint; persze modern jezsuita munka ez is. Vajjon nem csúszott be ilyen kiadás a mi családunk, gyermekeink kezébe is?! — Vigyázat!)

3. Az *Úri imádság* ügye?! váltig aggasztott és aggaszt. Szóvá is tettem már imitt-amott. Örülök, hogy másnak is szemet (fület!) szűrt a dolog. De itt már a lelkész urak is hibásak! Nagyon. Mindegyik okosabb akar (csak szeretne!) lenni Károli Gáspárnál és szebben, *egyéniségét* rálehellve mondja el az *Úri imádságot*. A hívek nem tudják vele közösen, együtt mondani!! Pedig milyen egyszerű a megoldás! A teológia tanítsa meg az újakat a Miatyánkra! Mert most nem azt mondják, ami Máté 6:9-ben „meg van írva.” A fungáló papok pedig szívleljék meg a jó szót: *olvasásuk* az *Úri imát* a Bibliából! Így fenségesebb, hatásosabb is lesz. Ennél a kérdéssel ne domborodjon ki az *egyéniség*, egészen jó és az igaz református tökéletesen megelégszik az ősi formával, nem kér a cifrázott szövegből.

4. A templomi ének gyatrasára szinte hétről-hétre növekszik. Mindenütt. Oka? Sok. Legfőbb, hogy a legutóbbi tizenöt esztendő alatt talán sehol sem lehetett rendszeres hittan tanítás, templomozás. Ezen a hiányosságon csak erősen fokozott lelképásztori munkával lehet segíteni. Itt azonban a rektor (énekvezető-organista) kartárs is segíthet. Tessék a rendes istentisztelet előtt vagy felőrárt *rendszeresíteni* és tartani a templomban! Nem a külön díjazásra fektetendő a főszűl, hanem a lerongyolódott (semmi!) énektudás fellendítésére. Másik ok az, hogy a mostani Zsoltáros könyvbe sok főösleges mindent beleszorítottak. A könyv elején az a sok kimutatás, a használhatatlan új ének (szöveg dallam), a hozsánna énekek, a halottas énekek túl terjdelmessé, ezáltal túl drágává teszik a Zsoltáros könyvet. További ok, hogy ami kevés hittanóra van, azt is hozsánna énekekre fordítják sok helyen (pedig nem is vagyunk baptisták, nazarénusok!). Így aztán a rendes istentiszteleten mindössze 5—6 dallam járja. A vasárnapi iskolák leány- és asszonykörök, stb. igen jó szolgálatot tehetnének a régi Zsoltár és dicséret dallamok gyakorlásával. Ezeknek a vezetői pedig fogadják el ezt a jó tanácsot: ne akarjon mindegyik újat produkálni! Ha a lelkész (a tanítókkal) a régi igaz református életet tudja felújítani minden cifraság és cikornya divatosság nélkül — akkor mondhatja csak el magáról: — „igazi református lelképásztor vagyok!”

Végzem is, mert ez a *pont* egészen jól fejezi be a cikket. Csak még azt kérem a lelkész uraktól, hogy a tanítót becsüljék meg; ne alantának tekintsék, ne kezeljék nagyúri fölényvel, hanem közösen munkálkodván az úr szőlőjében, *legyenek* (ne csak szóval, hanem tettel is!) *Krisztusban szolgatársak!*

Budapest

Horváth E. János.*

Hátrányos helyzet.

A címben említett hátrányos helyzet szenvedő alanyai az összes hazai bevett vallásfelekezetek, melyek között a legjobban érdekelt épen a református egyház, a kedvezményes helyzetet viszont az egyetlen elismert hazai vallásfelekezet, t. i. a baptista vallásfelekezet élvezi. Ez a hátrány a bevett vallásfelekezetek, de főképen az elsősorban érdekelt református egyház kárára abban mutatkozik, hogy míg az egyházunkból a baptista felekezetbe való áttérés az 1868. évi LIII-ik törvény-cikkben megszabott módon esetenként játszi könnyedséggel megtörténhetik, addig a szörványosan, de mind sűrűbben előforduló visszatérési szándék kivitele a legtöbb esetben le nem küzdhető akadályba ütközik. Köztudomású ugyanis, hogy az áttérni kívánó ebbeli szándékát önmaga által választott két tanú jelenlétében, saját egyházközségének lelkésze előtt nyilatkoztatja ki a vonatkozó törvényes rendelkezés szerint. Most már mi sem könnyebb ennél az egyházunkból szándékolt kitérés esetén. Az illetékes református lelkész valóban minden nehézség, fáradság és költség nélkül felkereshető. Egészen másképen áll azonban a helyzet a hozzánk való visszatérés eseteiben. Ugyanis hazánkban csupán egyetlen baptista hitközség van és pedig Budapest székhellyel. Aki egyszer ennek a hitközségnek tagjává lett és abból is nék kiválni, mondjuk tehát az elhagyott református egyházba visszatérni kíván, szándékát csak úgy válthatja valóra, ha a budapesti baptista hitközség lelkésze előtt személyesen nyilatkoztatja ki kitérés szándékát. Természetesen felmerülő konkrét esetben főképen a Budapesttől távolabb eső országrészekben lehetetlen azt kívánni a hozzánk visszatérni jelentkezőktől, hogy a törvényben előírt kétszeri jelentkezési kötelezettségüknek Budapesten tegyenek eleget. Inkább lemondanak tervük kiviteléről. Már pedig a személyes jelentkezés az eljárásnak olyan sine qua nonja, amelytől eltekinteni annál kevésbé lehet, mert a V. K. M. 77,965--1907. számú rendelete szerint, ha bármily távolságban lakik is a lelkész, a jelentkezés csakis nála eszközölhető, ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az oroszlan barlangba csak befelé vezethetnek nyomok, de kifelé nem. Hiszen a baptista felekezetbe tőlünk kitért egyének rendszerint az anyagilag kevésbé tehető néprétegből kerülnek ki, kiktől

* Bizonyos, hogy a régi gyepű helyreállítása sokban kívánatos volna, bár azt sem szabad elfelejteni, hogy halad a világ. De Erdélyi Bélát és a szépségversenyt ma se tessék a keresztyén magyar társadalom rovására írni.
Szerk.

olyan anyagi áldozatot, amely legkevesebb 10 nap-szám pénzbeli értékének felel meg, a mai viszonyok között még csak kívánni sem lehet.

Egészen bizonyos, hogy a törvényhozás, illetve a miniszter e kérdés rendezésénél nem kívánt e téren egyoldalú előnyt nyújtani annak az elismert felekezethöz, amelynek számára egyébként a bevett vallásfelekezeti jogoknak csupán töredékei biztosítottak. Am az újra és újra felmerülő esetek bizonyítják, hogy ez az előny de facto mégis fennáll. Kérdezem: magasabb egyházi fórumaink nem találhatnának-e módot ezen egyházunkra hátrányos helyzet megszüntetésére? Megérdemelné a fáradságot! Annyival is inkább, mert főképen az utóbbi évtizedben éppen a baptizmus agresszív előretörése folytán sok egyháztagot elveszítettünk, akik között újra és újra akadnak olyanok, akik esalódva a baptisták mézes-mázos ígéreteiben s lelkiismeret-furdalást is érezve ősi egyházuk elhagyása miatt, szívesen visszatérnének hozzánk, ha e visszatérés a fennálló lehetetlen feltételhez nem lenne kötve.

Ez ügyvel kapcsolatban egy másik, némileg hasonló természetű, de inkább nemzeti vonatkozásban jelentős kérdésre kívánom felhívni a közvélemény figyelmét. A görög-keleti egyházból hozzánk való áttérés mikéntjének a kérdése ez. Mivel a hazafiatlan magatartású görög-keleti lelkészek 1920-ban a nemzeti aera vi-szállításának idején többnyire elhagyták egyházközségeiket és Romániában helyezkedtek el és a lelkészi állások itt az Alföldön azóta is betöltetlenek, e téren is a fentebb tárgyalttal analóg helyzet állott elő. 1920 óta legalább 10—15 esetben fordult hozzám görög-keleti fél azzal a kéréssel, hogy a református egyházba való áttérési szándékát segítsen elő. Kiderült azonban, hogy az ügyre nézve illetékes görög-keleti lelkész Budapesten lakik. S ha mégis akadt a jelentkezők között olyan, ki meghozta az anyagi és időbeli áldozatot s ez ügyben Budapestre felutazott, nem ért célt, mert a személyzet már ki van tanítva, hogy a főtisztelendő úr soha sincsen otthon, ha őt áttérési ügyben keresi valaki. Míg Erdélyben igazán vérrel-bottal folyik magyar véreink eloláhosítása, mi annyira élehetetlenek és gyámoltalanok vagyunk, hogy a hozzánk önként áttérni kívánó s ezáltal magyar fajunkba minden fenntartás nélkül beolvadni akaró román származású, görög-keleti vallású egyének áttérési ügyét sem tudjuk lebonyolítani. Figyelemreméltó körülmény s nem hiszem, hogy a megoldást meg nem lehetne találni, ha az illetékes tényezők komolyan foglalkoznának ez ügyvel.

Dr. Hajdu Gyula.

A közigazgatási reform és a felekezetek.

Tisztelt Szerkesztő Úr! Olvasom a lap előző számában a debreceni presbiteriumnak a közigazgatási reformmal kapcsolatban hozott határozatát és arra vonatkozóan a szerkesztői megjegyzéseket.

Ez a határozat megint érdekes bizonyossága annak, hogy Debrecenben, más értem: a debre-

ceni presbiteriumban állandóan csak a debreceni viszonyokat tartják szem előtt, mintha más a világon sem volna.

Hiszen szép azt elmondani, hogy a mi egyházalkotmányunknak csak az felel meg, ha a képviselőket a képviseleti gyűléseink választják. Dehát — nem is szólva a szerkesztői megjegyzésekben foglaltakról — hogyan fog ez megvalósulni a vármegyei törvényhatóságokban, amelyeknek területén nemesak egyházközség, de egyházmegye, sőt olykor egyházkerület is több van egynél.

Hajdú megye megoszlik az alsószabolcs-hajdúvidéki és debreceni egyházmegye közt; Bihar területén a bihari, nagyszalontai, debreceni van; Szabolcsban a három szabolcs-i, Szatmárban a szatmári és nagykarolyi, sőt Jásznagykunszolnok megyén osztozik a tiszántúli és dunamelléki egyházkerület. Ki lesz illetékes itt a választásra? Vagy erre a célra szervezünk külön választási eljárást? Egyéb se kellene nekünk.

Egyébként a szerkesztői megjegyzések egyikét szintén kifogásolnunk kell a gyakorlati megvalósíthatás szempontjából. Hogyan való-ítanák meg itt a paritást? Még Hajdúban, Biharban, Jásznagykunszolnokban csak lehetne azt mondani, hogy az ötből három ide, kettő oda. De Békés, Heves, Csanád, Csongrád egy-egy tagját hogyan vágnák ketté, hogy fele pap, fele világi legyen? *

Kár ezen töprengeni, hogy miként volna jobb. Egyszerűbb arra az álláspontra helyezkedni, hogy: *sehogysem jó*. Hatvannégy papunk jutna be így a törvényhatósági bizottságokba egész Magyarországon, de ugyanakkor százhetvenkilenc latin és nyolc görög. Összesen száznyolcvanhét római katolikus. Kell nekünk az olyan törvény, amelynél fogva a viruló református egyházzal ékeskedő Szegeden *hat* plébánus lesz hivatalból tag. másvallású pap egy sem; vagy a reformátusok vagyoni és szellemi súlyát büszkén bizonyító Kecskeméten a két református pap közül az egyik kerül be, de az *egyetlen plébánust* muszály lesz négy példányban kiadatni, három káplánnal megtoldani, hogy kitegyen a nekik adott szám.

Ne legyen felekezeti képviselet!

Világi.

A protestáns világ ünnepe Speyerben.

Ez évben van négyszáz esztendeje annak, hogy a német—római birodalom speyeri gyűlésén a reformációhoz szító rendek *tillakoztak* a lelkiismereti szabadság elnyomása ellen s *bizonyságot tettek* a Krisztus evangéliuma mellett, vagyis **protestáltak**. Ettől kezdve nevezték az evangélium híveit protestánsoknak s évszázadok forgása alatt a gunynévek szánt elnevezést büszkén vallják magukénak a világ protestánsai. A német protestánsizmus óriási előkészületeket tett, hogy a világ protestánsai részvételé-

* Világi barátunk a jó tréfa kedvéért el akar feledkezni arról, hogy a paritást egyes képviselettel is lehet megvalósítani. Mint ahogy pl. az unitáriusoknak vagy a püspöke, vagy a főgondnoka idősbőség szerint tagja a felsőháznak. Szerkesztő.

vel méltóképpen megünnepelje a négy százados évfordulót a folyó évi pünkösdi napokban, május 19., 20., 21. napjain. *Pünkösöd első napján* Speyeren és környéken husz helyen lesz ünnepi istentisztelet, melyen a legkiválóbb német protestáns szónokok fognak beszélni. A magyar nemzetet s a magyar református egyházat az a páratlan kitüntetés érte, hogy a *főistentiszteleten* magában a protestáció emlékére épített templomban az ünnepi prédikáció tartására a világünnep rendezősege **D. dr. Baltazár Dezső** püspököt, a magyar egyház elnökét kérte fel, ki a kitüntető megbízást, mint a sokat szenvedett magyar protestáns mátyr-egyház iránt a nagy német protestáns testvér-egyház szeretetének jelét, elfogadta. Baltazár püspököt speyeri útjára a magyar evangélikus és református papság vezetőiből felkért nagyobb küldöttség kíséri el és jelenik meg magyar papi díszben a főistentiszteleten. *Pünkösöd másnapján* hatalmas protestáns nép-ünnepély lesz szabadban készített óriási szimpaddal, történelmi felvonulással stb. A német vasútnak minden irányból rengeteg különvonatot indítanak Speyeren e napon a több százezernyi ünneplő tömeg szállítására. *Pünkösöd keddjén* lesz a nagy ünnepi világgyűlés és a protestáció emlék-templomában. Ezen a gyűlésen „A protestánszövetség védelmére alakult világ-szövetség” felkérésére e világsszövetség nevében, mint a szövetség egyetlen szónoka: D. dr. Baltazár püspök üdvözli a világgyűlést, mint ahogyan ez a közönség előtt is ismeretes. A megbecsültetés, rokonszenv és szeretet ekkora mértékével még egyetlen világgyűlés sem vette körül a magyar protestánszövetséget. Miután a hivatalos küldöttek mellett egész sereg azoknak, férfiaknak és nőknek a száma, kik e fényes külsőségek között gazdag lelki épülést nyújtó speyeri ünnepen résztvenni óhajtanak s miután elszállásolásról jó előre gondoskodni kell, a vezetőség felkéri a speyeri ünnepen résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezzenek levélben a debreceni református püspöki hivatalnál. Ha elegendő számú jelentkező lesz, úgy az érdeklődők részére társas utazás is lesz Wien, München, Stuttgart, Speyer, Mainz, Frankfurt a/M., Nürnberg, Lipcse, Drezda, Budapest iránnyal s a nevezett városok megtekintésével. Jelentkezési idő *március 30-ig*.

A legnagyobb igazság!

A „Hit és Szolgálat Mozgalmá”-nak még mindig szőnyegen levő válsága alkalmából nem tudákos és elveken lovagoló hozzászólást akarok írni, amelynek a végére elszántan odatehetném: „*vesz-szen a világ, de győzzön az elv!*” . . .

Egy kis együgyű beszélgetést szeretnék csak folytatni az emlékeimmal, mert, hogy a Hit és Szolgálat válságában — ahogy nevezik a mostani állapotát — hol az igazság és kinek van igaza, azt szerény véleményem szerint a bíróság sem tudja megtalálni, illetve a bajt nem tudja orvosolni. Azt csak maguk — hogy szépen mondjam — a vitatkozók tehetik meg . . .

Hiszen láthatjuk, hogy mindenik fél a bíróságtól várja a maga igazának, elvének diadalát, vagy legalább is eljárása helyességének megállapítását! . . .

A bírósági ügyekben, hála Istennek, nem vagyok járatos, a Hit és Szolgálat Mozgalma válságának kulissza titkailól — ha ugyan egyáltalán van ilyen — nem tudok semmit s mivel legtöbbször azt hiszem ilyenek vannak, akik a H. és Sz. iránt érdeklődnek, — mert lehetetlen nagyra nem becsülni eddigi munkáját —, valami különös logikával, úgy gondolom, épen azért szólhatok hozzá ehhez az ügyhöz, hátha mindkét oldalon levő jóbarátainak segítségére lehetek! . . .

Pelyhes állú diákok voltunk és kollokviumokra készülgettünk. Egyik igen jó pajtásom szobája ajtaján zörgettem valami jegyzetért. Nem nyitotta ki az ajtót, pedig a kulcslyukon keresztül láttam, hogy a coetusban van lakótársaival együtt. Ekkor én, a kollégiumi szokások szerint, az ajtóra szűrt névjegyére ráírtam valami gorombaságot. Aztán vérig sértve hazamentem. Nem sok idő múltán az én jó komám segédekét küldött hozzám (egyik a mostani nagybányai pap volt) és elégtételt kért tőlem. Ez még jobban sértett engem és a két segéd által küldtem neki egy ünnepélyes bocsánatkérő nyilatkozatot. Ezzel aztán meg is szakadt köztünk minden, pedig eddig egymás nélkül nem is tudtak minket elképzelni! . . .

Próbáltak kibékíteni, különösen egy közös jó barátunk. Elmondta, hogy nem szégyeljük magunkat, annyi évi jóbarátság után, valami számárságból ilyen nagy dolgot csinálni? Nem látjuk, hogy a világban milyen kevesen szeretik egymást? . . . Ha ti, — úgymond — ilyenek vagytok, mit lehetesen várni a többiétl stb. stb. . . Nem ért az semmit. Mi csak egymást okoltuk és a magunk igazát hajtottuk! . . . (A la H. és Sz.)

Hónapok teltek el. Egyik este benyitott hozzám az én haragosom és becsületes, megilletődött arccal azt mondta, hogy ne haragudjunk egymásra. Felejtjük el, ami történt s legyünk ismét a régiak! . . . Úgy is lett. Mindjárt együtt mentünk el közös jó barátunkhoz örvendezni s még az öreg Kollégium is örülni látszott e kibékülésen! . . .

Ne tessék mondani, hogy ez gyerekjáték a Hit és Szolgálat ügyéhez és szereplőikhez képest! . . .

A legnagyobb és legerősebb igazság mindig a szeretet! Ezzel természetesen együtt jár a megbocsátás és önmegtágadás. A Hit és Szolgálat Mozgalmának kilépett és megmaradt vezető tagjai ne tudnák ezt? . . .

Nem, kérem, itt titkos és nyilvános vitatkozások, bíróságok nem segítenek, csak a szeretet, mint legnagyobb igazság és a megbocsátás!

Úgy pedig soh'sem is volt köztük igazi barátság és egyetértés, hanem csak érdekszövetség, ami most úgy látszik megszűnt, de akkor meg kivétel nélkül mindnyájan felelősek azért a kárért is, ami közvéleményt a Hit és Szolgálattal kapcsolatban érte legutóbb! . . .

Az egyházzsukadás rémét pedig jobb nem festegetni a falra, nem azért, mintha félni lehetne

vagy kellene most tőle, hanem azért, mert egyesek mosolyognak rajta és azt mondják, hogy ahhoz még Baltazár is kicsi volna!... Ezzel pedig a legnagyobbat mondták.

Minden rokonszenvünk azoké, akik a világ összes magyar reformátusainak egységéért munkálkodnak!

A Hit és Szolgálatnál legyen béke a legnagyobb igazság: a szeretet alapján. Ez az örökkévaló Bíró legelső és legfőbb törvénye.

Kósa Béla.

Halottaink

Szilágyi Árpád székelyhídi igazgató-tanító, egyházkerületi tanítóképviselő, életének 58-ik évében, rövid szenvedés után február hó 23-án elhunyt.

D. Toth Ambrusné, Técsy Margit. D. Tóth Ambrus nagykörösi igazgató-tanító felesége áldásos életének 34-ik, boldog házasságának 17-ik évében rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt.

Szalóky József nyug. igazgató-tanító 47 évi áldásos működés után Makón hirtelen elhunyt. Áldott legyen emlékezetük!

Különfélek

Az egyetemes tanügyi bizottság március hó 12-én és 13-án tartotta ülését dr. Baltazár Dezső és dr. Dóczi Imre elnöklésével. A három éves ciklusra most alakult újonnan a bizottság, minden tisztségben a régieket hagyván meg, csupán a népiszkolai ügyek előadására választotta meg az eddigi előadó helyett Bodor Lajos kisújszállási igazgató-tanítót. A konvent egyéb bizottságai is megkezdték ülésezésüket.

Március 15-ét hagyományos ünnepi keretek között ülte meg Debrecen társadalma. Reggel 8 órakor alkalmi istentisztelet volt minden templomban. A Nagytemplomban az istentiszteletet dr. Révész Imre lelkész végezte melyen résztvettek a városi tanács és katonaság képviselői is. A Dóczi-intézet az új épület tornacsarnokában tartotta ünnepélyét. A Debreceni Egyetemi Kör és a Turul Bajtársi Szövetség delelőtt 11 órakor az Arany Bika nagytermében rendezett ünnepélyt. Ünnepi beszédet mondott Halász Lajos gazdasági akadémiai tanár. A Bika nagyterméből a Kossuth-szobor elé vonult az ifjúság. A szép ünnepély a Kollégiumban lévő Petőfi-szobor előtt folytatódott, ahol a Szózat hangjai mellett ért véget. A református főgimnázium az intézet tornacsarnokában tartotta ünnepélyét. — A tanítóképző-intézet ünnepélye d. u. 5 órakor volt a Kollégium dísztermében. Ünnepélyt rendezett a Révész Bálint csérekészecsapat és a Keresztyén Ifjúsági Egyesület. Alkalmi ünnepélyek voltak az elemi iskolákban is. A város társadalmi egyesületei is tevékeny részt vettek március 15. nyolcvanegyedik évfordulójának megünneplésében.

A Kollégiumi Kántus Nagy József, Vecsey Imre és neje Bruckner Karolina, Kövesdi János, Hegedüs István és neje Bruckner Róza, Magyar-Kegyes, Kádár István, Fráter Ida, Sipos Margit, Stahl Henrik, Tóth Sámuel, G. Szabó Sámuel és neje Budaházi Emillia, Hegyi Mihály, Liszka Nándorné szül. Varga Mária, Szakácsi András boldog emlékezetű kegyes alapítók emlékére március 12-én délután 5 órakor a Kollégium dísztermében jól sikerült emlékünnepelet rendezett a következő műsorral: Gyászdalt énekelt a Kántus. Megnyitó beszédet mondott dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézeti igazgató. A jutalmazottak neveit felolvasta a Kántus jegyzője. Petőfi Sz. Nagy K.: Talpra magyar. Énekelt a Kántus, Szigeti Gyula főiskolai énektanár zongorakíséretével. Szatmári István: Jankó álma. Szavalta Farkasfalvi Mauks László. Csokonai—Szigeti: Miért ne innánk. Énekelt a Kántus. Bihari János: Bercsényi nótája. Játszotta a református főgimnázium zenekara. Novelláiból felolva-ott Nagy Sándor gimnáziumi vallás-tanár. Normanns Sang. Énekelt a Kántus. A Kántust és a zenekart Szigethy Gyula főiskolai énektanár vezette.

Zsinati választások. A dunántúli református egyházkerület gyülekezetei zsinatlelkészi póttagul Győry Elemér győri lelkészt választották meg. A tiszáninneri egyházkerület lelkészi rendes tagságra Pósa Péter zsinati póttagot, világi póttagságra pedig Bárczay László kir. kamarást, borsodi földbirtokost választotta meg.

A perkupal gyülekezet egyhangú meghívással Oláh István sárospataki hitoktató-lelkészt választotta pásztorául.

A sárospataki főiskolai Kórus jól sikerült templomi hangversenyt rendezett Bodroghalászon.

A debreceni református egyházmegye tavaszi rendes közgyűlése április hó 4-én lesz a református egyház tanácstermében Debrecenben. A közgyűlést április 3-án d. u. 4 órakor szokásos előértekezlet előzi meg. Április 4-én d. u. 4 órakor pedig a bírósági ügyek tárgyaltnak. A közgyűlésre beadványok március hó 24-ig nyernek e fogadást.

A Kossuth uccai egyházrész Bibliaköre március hó 13-án d. u. 5 órai kezdettel összejevetelt tartott a Dóczi-intézet nagytermében élénk érdeklődés mellett. Bibliát magyarázott Baja Mihály lelkész, felolvasott Madar Zoltán segéd elkész.

A „Vasárnap” március 17-iki és 24-iki száma 14.000 példányban jelenik meg és nyer kézbesítést a gyülekezet tagjaihoz, hogy a lap minél nagyobb elterjedést nyerhessen a hívek körében.

Nagyheti áhítatsorozat lesz a Nagy-, Kis- és a Kossuth uccai templomban. Az áhítatok március hó 25-én kezdődnek s nagyszombat estével érnek véget.

A debreceni országos dalosünnepre, melyet június hó 28—30. napjain tartanak, 185 dalárda több, mint tízezer taggal jelentkezett.

A Szegedi Református Énekkar március idusával kapcsolatban március hó 14-én hangversenyt rendezett. Ünnepi beszédet mondott Bakó László lelkész.

A Mester-uccal egyházzésben március hó 1-én megkezdődött a bibliaóra.

A Péterfia-uccal egyházzés tanácsosal megkezdtek az egyházzés tagjainak látogatását.

A felsővályi gyülekezet Székely Bertalant választotta meg lelkészéül.

A Debreceni Keresztván Ifjúsági Egyesület új központi otthona Csapó ucca 26. szám alatt nyílt meg.

A nagykörösl református gyülekezet Bakó József halalával megüresedett lelkési állására egyhangúlag, meghívas útján, Göde Lajos budapesti püspöki másodlelkézt választotta meg.

A nagykövesdi gyülekezet lemondás folytán megüresedett lelké-zi állására egyhangú lelkéséssel Keresztury László segedlelkézt — a debreceni theologia jeles növendékét — választotta meg lelkipásztorául.

A fogyerneki gyülekezet új temp'omát és annak harangját március hó 17-én avatja fel dr. Baltazár Dezső püspök.

A Péterfia-uccal leánykör húsvéti vására március hó 23—24. napjain lesz az egyház tanács-terében.

A pesti egyházmegye március hó 4-én Budapesten lelkészéritekezetet tartott.

MAGYARORSZÁG ARANYKÖSZORÜS MESTERE

SZLEZÁK LÁSZLÓ

HARANG- ÉS ÉRCÖNTÖDE, HARANGFELSZERELÉS ÉS HARANGLÁBGYAR
BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

TELEFON: LIPÓT 913-53.

BIZONYÍTVÁNY.

Tekintetes

SZLEZÁK LÁSZLÓ harangöntő úrnak

BUDAPEST.

Mi, a törökszentmiklósi református egyházközség ezidő-szerinti elnöksége, lelkészelnöke és főgondnoka jó lelkiismeret-tel és egyházközségünk minden rendű és rangú tagja nevében és részéről is hálás köszönettel tanúsítjuk és adjuk tudtára mindeneknek, akiket illet, hogy a nagy világháborúban a hadvezetőség által háborús célra kisajátított harangjaink helyébe a Szlezák László budapesti haranggyárában 1926. évi május hó 19-én öntött s rendeltetésének június 20-án átadott 1800 kg. súlyú nagy, a 420 kg. kisebb és 220 kg. kis harang: a harangöntés művészi alkotása, remekműve úgy a külalak, mint annak díszítése, valamint a fenséges zengzelessége, a zúgva bűgva szólás, az egymással és a világháborúból kimentett régi 750 kilós harangunkkal is tökéletes összhangzatosság tekintelében.

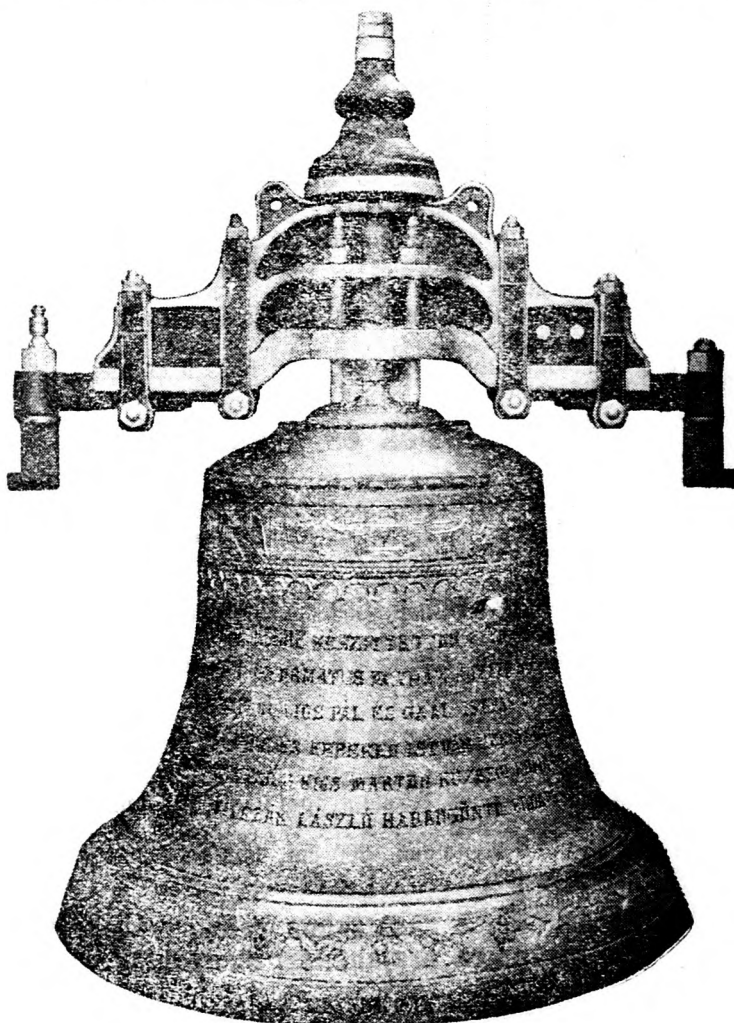
A szakbírálat megállapította, hogy harangok anyaga a legjobb minőségű harangérc. Aki látja ezeket a harangokat s meghallja szavukat, elfogultság nélkül tesz biznyságot róla, hogy Szlezák László a törökszentmiklósi református harangokkal remekelt, a hazai harangöntők elsői között elsőnek, a harangöntésben igazi művésznek bizonyult.

Amikor ezekről biznyságot teszünk, ugyanekkor nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy Szlezák László amellet, hogy a legjobb minőségű harangérből a legjutányosabb ajánlattal és árban s kifogástalan művészi kivitelben készítette harangjainkat. Azok áraban valorizáltan beszámította az 1915. évi harangrendelés alkalmával tőlünk előlegül felvett kétezer aranykoronát.

A fentebb irtakra hivatkozva azokat ismételten tanúsítva, jó lelkiismerettel ajánljuk Szlezák László urat mindazok figyelmébe, akik Isten dicsőségére és lelkük örömére Isten dicsőségéhez méltó harangot szándékoznak készíttetni.

Törökszentmiklós, 1926 június 10.

OLAJOS PÁL ref. elnöklelkész.

A törökszentmiklósi ref. egyház részére készült
1770 kg.-mos harang.

A komáromi egyházmegye a csehszlovák kongrua-törvény kedvezményes §-a alapján az egyházmegyei főjegyzőt alesperesi névvel és címmel ruházta fel, aki mint ilyen, az állam részéről 1000 csehszlovák kongruát kap.

Pacséron a szerb hatóság megtiltotta az egyház hitoktatójának, majd a lelkésznek is a vallás-tanítást.

Szerkesztői üzenet.

B. L. Tiszalők. Talán végét vehetjük a polémának. Sohasem voltam két-égbé, hogy az egyházkerületi választásoknál püspök úr ajánlani szokott. Azt viszont te nem vonod kétségbe, hogy ehhez neki épügy joga van, mint pl. neked. Hogy az ő ajánlásának súlya nagyobb, mint a miénk volna, az természetes és úgy van jól. De — fenntartom — ez a bár súlyos, ajánlás nem teszi az ajánlottat „hivatalos jelölt”-té. Egyáltalán igyekezzünk ezeket a politikai életből átesempészett fogalmakat s egyáltalán mindent, ami világi politika, az egyházi életünkben kiküszöbölni.

Pályázati hirdetés.

A váncsodi református egyház pályázatot hirdet az újonnan szervezett 4. (férfi) tanítói állásra. Fizetése törvényszerű és lakás, jelenleg lakbér. Köteleességei: A presbitérium által rábízott osztály, vagy osztályok vezetése a Tiszántúli Református Egyházkerület tanterve szerint. Akadályoztatás esetén lelkész és kántor helyettesítése, a belmisszió minden ágában és a dalárda vezetésében segédkezés. Az oklevellel, orvosi, születési, szolgálati és erkölcsi bizonyítvánnyal, a belmissziói munkában való kelő jártasságot, továbbá a megszállás és kommunizmus alatti magatartást igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények a váncsodi református iskolaszék címére adandók be.

Egyenlő minősítés esetén B) listások, menekültek és orgonázásban jártasok előnyben részesítetnek.

Pályázati határidő a Néptanítók Lapjában való megjelenéstől számított 15 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

Váncsod, Biharmegye.

Református Presbitérium.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:
Dr. KUN BÉLA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum”-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsir-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15—48.

„MÉLIUSZ”

könyv-, zenemű-, papír- és írószerszerek-iskolafelszerelési osztálya ajánlja alanti árjegyzékében foglalt, hazafias ünnepekre alkalmas

nemzeti zászlóit

és gyászszertartásoknál szükséges

lobogóit.

Zászlóárjegyzék.

Címeres zászlók.

1 drb Magyar nemzeti címeres merinói színtartó gyapjú egybeszővött zászló 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojttal, rúd nélkül	18.—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles	22.—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	32.—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	36.—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	44.—

Címer nélküli zászlók.

1 drb Magyar nemzeti címer nélküli merinói színtartó gyapjú, egybeszővött zászló, 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojttal, rúd nélkül	15.—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles	18.—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	26.—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	32.—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	38.—

Gyapot zászlók.

1 drb Magyar nemzeti gyapot zászló rojttal, bojttal, rúd nélkül, 50 cm. hosszú, megfelelő széles	4.—
1 drb Hasonló kivitelben, 100 cm. hosszú és megfelelő széles	8.—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles	12.—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	16.—

Gyászzászlók és gyászlobogók.

1 drb Fekete gyászzászló, legjobb minőségű, színtartó merinói gyapjúkalméből, 200 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal és bojttal, rúd nélkül	26.—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles	32.—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	38.—
1 drb Hasonló kivitelben, 400 cm. hosszú és megfelelő széles	58.—

Gyapot kalméből.

1 drb Fekete gyászzászló, 200 cm. hosszú, megfelelő széles, fekete gyapot kalméből, fekete rojttal és bojttal	18.—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles	26.—

Minden egyéb zászlókhoz való anyagokról kívánatra árajánlattal szolgálunk.

Magyar címer bádogból.

Református elemi népiskola felírással	16.—
Ugyanaz, felírás nélkül	14.—

A református egyházi irodalom legújabb eseménye

Dr. RÉVÉSZ IMRE „ÖNTUDATOS HIT“ c. hitvédelmi kátéja.

Lelkipásztorok és más gyülekezeti lelki munkások régóta és állandóan szükségét érzik egy olyan népszerűen megírt, rövid, tételes munkának, amely a református keresztyén hit igazságait más keresztyén egyházak és szekták tanításaival világosan és határozottan összevesse és azokkal szemben megvédelmezze. *Ilyen összefoglaló munka a magyar református egyházi irodalomban eddig teljesen hiányzott, de sőt még a külföldi protestantizmus termékei között is alig akad az újabb korban a gyakorlati hitvédelem céljainak teljesen megfelelő ilyenmű kiadvány.*

Dr. Révész Imre debreczeni lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző, egyetemi magántanár most megírta ezt a hézagpótló munkát. Tömören, de igen világos, egyszerű és teljesen népszerű nyelvezettel fejt ki benne a bibliai református keresztyén hit alapigazságait s azokat tételről-tételre szembesíti a római katolikus, a görögkeleti, az unitárius egyházak és a Magyarországon működő összes régibb és újabb szekták (baptisták, nazarénusok, methodisták, adventisták, millénisták) ellenkező tanításaival, erőteljesen fölmutatva azok tévedéseit s a teljes Szentírás és hitvallásaink alapján nyomosan igazolva a református álláspontot. Kellő figyelemben részesíti az evangélikus egyház eltérő tanításait, foglalkozik a spiritizmussal, sőt két függelékben a theoszófiával és a mai zsidó vallással is.

A munka minden magyar református lelkipásztor, tanár, tanító, presbyter, egyháztanácsos, diakonus, diakonissza, iratterjesztő és egyéb, lelkigondozással is foglalkozó gyülekezeti munkás számára egyenesen nélkülözhetetlen.

Elsősorban a hozzánk más egyházakból, szektákból átlépőknek eddig sok esetben kényszerűen elhanyagolt tanítása és lelkigondozása terén lehet és kell fölhasználni. A legalkalmasabb vezérfonál arra, hogy az ilyenekből — még hogyha a legalemibb műveltségű emberek is — valóban öntudatos reformátusokat, bizonyágtévő egyháztagokat formálhassunk.

De azután nélkülözhetetlen segédeszköz ez a könyvecske a református egyházi misszió egész területén, ahol a gyakorlati hitvédelem föladatai, különösen Róma aggresszív föllépésével és a szekták aknamunkájával szemben, jóformán napról-napra nőnek.

Tulajdonképen minden gondolkozó magyar református embernek ott kell, hogy legyen a kezében ez a nagy tudománnyal megírt, kemény és tiszta beszédű kis könyv, mert ma olyan idöket élünk, hogy senki sem tudhatja közülünk, mikor kell megfelelnie azoknak, akik számot kérnek tőle a benne levő reménységről. (I. Péter 3 : 15.)

Dr. Révész Imre hitvédelmi kátéja a magyar reformátusság hitbeli öntudatban való megerősödésének mai napság egyik legalkalmasabb eszközévé lehet.

A szerző a mű szerzői tulajdonjogát összes anyagi vonatkozásaiban is a debreczeni egyház általa vezetett csapó-utcai egyházzrészének (parochiális körének) ajándékozta.

A MŰ TERJEDELME 5 ÍV.

ÁRA : 60 FILLÉR.

Kapható: a Csapó-utcai egyházzrész lelkészi hivatalában, Kálvin-tér 8. szám.